

Moest twee jaren achtereen een der tienden te Jeruzalem op het feestgetij met de armen gegeten worden, het volgende jaar werd hun dit deel ganschelijk toegewezen. De mensch is nog iets meer dan eene economische factor en eene zekere hoeveelheid arbeidsvermogen.

Is er buitengewone behoefte tot gemeenschappelijk gebed, dus sprak Dr. van den Bergh, neem dan daarvoor niet de uren, die er overschieten van den dag, nadat ge eerst voor het dagelijksch brood uw zorg hebt besteed; als de arbeid uwe beste krachten nam en de frischheid roofde; uren, die ge toch niet in geld kunt omzetten, en dus zonder bezwaar aan het gebed kunt geven. Neen, keer dan veeleer de orde om, en laat voor den arbeid wezen, wat na het gebed u nog rest. Geef er dan een stuk van uw verdienste voor.

De mensch sta voor des Heeren dienst niet af wat er van zijn inkomen overbleef, maar, omgekeerd, houde voor zich wat er is, nadat hij eerst voor 's Heeren dienst zijne gave gaf.

En zoo sta ook het waarlijk menschelijke van den mensch in het economisch leven niet op den achtergrond. Maar, naar Kardinaal Manning zoo schoon het onlangs schreef, bovenaan. Aan het drijven van het maatschappelijk leven moet door 's menschen hoogste behoeften het: hiertoe en niet verder — worden toegeroepen. De arbeid zal niet heerschen over den mensch, maar de mensch over den arbeid. Dit is de voor het maatschappelijk leven zoo onberekenbare beteekenis van Zondagsrust. Niet weezin tegen den arbeid; niet jaloerschheid tegen rijkeren. Maar de mensch mag in den arbeider niet ondergaan. Treedt in dagen, aan den gewonen arbeid gewijd, meer de maatschappelijke verhouding op den voorgrond, de dag des Heeren zal doen zien, op beter en op dieper wijze dan eenige revolutionaire theorie van gelijkheid, dat er nog eene andere verhouding naast de eerste staat. Of beter nog. Gelijk de eerstelingen het geheele deeg heiligen; gelijk de eerste dag der week alle bezigheid beheerschen moet en dragen, zoo worde ook alle maatschappelijke verhouding door wat de eerste dag der week ons leert beziel. — Geen uitwisschen van rang en stand; ook niet in naam des Evangelies. „De dienst-knechten, zoo velen als er onder het juk zijn, zullen hunnen heeren alle eer waardig achten, opdat de naam van God en de leer niet gelasterd worde.

„En die geloovige heeren hebben, zullen hen niet verachten”,